

ውሽጣዊ ጉዳይካ ከይወገንካ ናብ ዞባዊ

ርእሱ-ዓንቀጽ ሰዲህኤ

“ኣብ ዞና ቐርኒ ኣፍሪቃ፡ ሰላምን ቅሳነትን ሓባራዊ ምጣኔ ሃብታዊ ዕብዮትን ብምድግጋፍ ክረጋገጽ ምቅላስ፤” (9፡1፡2 ካብቲ ኣብ 2ይ ጉባኣኡ ዝጸደቐ ፖለቲካዊ መደብ ዕዮ ሰዲህኤ ዝተወሰደ)

መረረ ህዝቢ ኤርትራ ክለዓል እንክሎ ንዘይምስማዕ ንኣንሳብ ባጽዕ ንኣንሳብ ከኣ ዓዲ ሃሎ ምሕካል ክመርጽ ዝጸንሐ ኣቶ ኢሳይያስ ኣብዚ እዋንዚ እቲ ናይ ቀደም ህርፋኑ ግዲ ደጊስዎ ናይ ዞባ ቐርኒ ኣፍሪቃ ኣባጓይላ መሲሉ ክቐርብ ጸፋዕፋዕ ይብል ኣሎ። ምስ ኢትዮጵያ ዝረኣ ዘሎ ኣጀማምራኡን መዓልብኡን ዘይፍለጥ ዝምድና፡ ምምጻእ መራሕቲ ደቡብ ሱዳንን ሶማሊያን ናብ ኤርትራ ከኣ ናይዚ መርእያ ተገይሮም ይውሰዱ ኣለዉ። ምናልባት ከሎ ጋና ብዛዕባ ስፍሓቱ፡ ኣተሓሕዛኡን መጻኢ ዕድሉን “ከምዚ ክኸውን እዩ” ኢልና ምዝራብኳ እንተዘይከኣልና እዞም ዝጠቐስናዮም መራሕቲ ኣብ ሃገሮም ዘካይድዎ ናብ ጠለብ ህዝቦም ዝቐረበ ጽገናታትን ምምሕያሻትን ከምዘሎ ተዓዚብና ኣለና። ንኣብነት መንግስቲ ኢትዮጵያ ኣብ ኤርትራን ካልእ ከባብታትን ዝጸንሑ ተቓዋሚቱ “ተወዳደርቲ” ዝብል ስም ሂቡ ናብ ዓዲ ይመልሶም ኣሎ። ኣብ ደቡብ ሱዳን ድሕሪ ነዊሕ ኮለልን ጻዕርን ኣብ ሕድሕዶም ክቃተሉ ዝጸንሑ ኣካላት ተስፋ ዝተነብረሉ ናይ ሰላም ስምምዕ ተፈራሪሞም ኣለዉ። ኣብ ሶማሊያ ናብ ርግኣት ንምምጻእ ጻዕሪ ይካየድ ኣሎ። እዞም ኩሎም ትማሊ ኣቶ ኢሳይያስ ንገዛእ ርእሱ ከይርኢ ዓዊሩ ክነሱ ዝጥቅወሎም ዝነበሩ በብናይ ሃገሮም ቀጥዒ ብኣፍልጦ ህዝቦም ናብ ሓላፍነት ዝመጹ መራሕቲ እዮም።

እዚ ናይዘን ሃገራት ሓቢርካ ምውሳኔ ዞባዊ ጽልዋኡ ርዱእ ኮይኑ፡ ውሽጣዊ ጉዳያትንን ዕለታዊ ህይወት ህዝብን ምቕናይን ከኣ ዝያዳ ዝምልከተን ሓላፍነት እዩ። መንግስታት ኣብ ውሽጣውን ከባብያውን ምናልባት እውን ኣብ ዓለም ለኻዊ መድረኻት ክዋስኡ ንቡር እዩ። እቲ ቀንዲ ዝምዘንሉ መሰረት ናይ ዞባዊ ኣበርክተኦም ዝኸውንን ግና ኣብ ሃገሮም ምስ ህዝቦም ዘለዎም ርክብን ዝምድናን እዩ። መንግስታት ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያቶም ከመይ ይዋስኡ፡ ብኸመይ ናብ ስልጣ ከም ዝመጹ ይውስን እዩ። ብዘይ ናይ ህዝቢ ድሌትን ኣፍልጦን፡ ሓይልን ጉርሕን ብዝኣመሰሉ ኣገባባት ዝመጹ፡ ንህዝቢ ክድልዮም እንክሎ እምበር፡ ክደልዮም እንክሎ ኣይግደስሉን እዮም። ኣብ ስልጣን ንምቕጻል ኣብቲ ዘምጸኦም ዘይሕጋዊ ኣገባብ እምበር ኣብቲ ዝመርሖም ህዝቢ ኣይምርኮሱን። ዲሞክራሲያዊ ተሳትፎን

ተጠቃሚነትን ህዝቢ፡ ልዕልና ፍትሕን ግሉጽነትን ንዝኣመሰሉ ናይ ቅኑዕ ምምሕዳር ኣዕኩድ ፈጺሞም ኣይግደሱን። ሎሚ ኣብ ኤርትራ ሃገርና ምስ ዘሎ ብቻላት ኤርትራዊ በዓሉ ግርማ ሚኒስተር ብርሃነ ኣብርሀ “ዘራጊቶ” ህሞት ዝመሳሰል እዩ።

እቶም ህዝቢ ኤርትራ ደልይዎም ዘይኮነ ከይፈተወ ለሚድዎም ምስኣቶም ዝነብር ዘሎ፡ ስግኣት፡ እግርኻ መሊእካ ዘይምርጋጽን ኣፍካ መሊእካ ዘይምዝራብን፡ ስደት፡ ብኩራት ነጻነት ምዝራብ፡ ግህሰት ምምላኽን ምንቅስቃስን፡ ምስዋር እሱራት ኩሎም ኣብቲ ባይታ ኣለዉ። ሰባት ብተግባር ብዝሰትይዎ ይረውዩ፡ ብዝበልዕዎ ከኣ ይዕንገሉ፡ ካብዚ ሓሊፉ “ኣብ ዓዲ እገለ ከምዚ ይግበር ኣሎ” ዝብል ወረን ፈኽራን ንናይቲ ዝካየደሉ ከባቢ ህዝቢ እምበር፡ ናይቲ ብማዕዶ ዝሰምዕ ህዝቢ ርውየትን ዕግበትን ከምጽእ ኣይክእልን እዩ። ብመንጽር እዚ ንናይ ህዝቢ ኤርትራ ናይ ኩሉ ቅኑዕ ኣካይዳታት ጽምኢ፡ ብማዕዶ ንውሽጣዊ ኩነታትካ ጓሲኻ ብጉልባብ ዞባዊ ምትሕብባር ብዝግበር ዳንኬራ ከተርውዮ ኣይከኣልን እዩ። ህዝቢ ኤርትራ እውን “እቲ ዞባዊ ምትሕብባርስ ሕራይ ጉዳይናኽ” ዝብል ድምጹ ወርትግ ክብ ከብል ይግበኦ።

ከምዚ ናይ ዲክታተር ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ዝረኣ ዘሎ ካብ ውሽጣዊ ጉዳይካ እንዳሃደምካ፡ ኣብ ዞባዊ ዛዕባ ጥራይ ዝግበር ላዕልን ታሕትን ጉድኣቱ ናይ ህዝቢ ኤርትራ መሰረታዊ ናይ ለውጢ ሕቶ ዘይምምላሱ ጥራይ ዘይኮነ፡ እቲ ብኸምዚ ንዕዘቦ ዘለና ንጉዳያት ብርእሱ እንዳሓዝካ ዝግበር ዞባዊ ስምምዓት ኣብ ህዝባዊ መሰረት ዘይተሰረተን ናይ ርሑቕ ዓንገልቲ ትንፋስ ዝቋመትን ስለ ዝኸውን ቀጻልነቱ ዘተኣማምን ኣይኮነን። ስለዚ እቶም ዞባዊ ምርግጋእን ቁጠባዊ ዕቤትን ከነምጽእ ኢና ኢሎም ዝጽዕቱ መንግስታት እውን ቀንዲ ዋኒኖም’ኳ እንተዘይኮነ “ምስ መን እየ ዞባዊ ዝምድና ዝገብር ዘለኹ” እቲ መዛምድተይ ንጉዳይ ህዝቡ ብኸመይ ይሕዝ ኣሎ፡ ኣእዳዉ ካብ ደም ንጹሃትን ስርቅን ንጹህ ድዩ?” ክብሉ ይግበኦም። ምኽንያቱ ነዚታት እንተዘኣቕሊበምሉ ናይቲ ዝድኩንዎ ዞባዊ ምሕዝነታት ዕድል ዘይውሑስ እዩ ዝኸውን። ንኣብነት ንእቶ ኢሳይያስ ምስ መራሒ ጅቡቲ ቅድሚ ምዕራቕም “ምስ ህዝብኻ ተዓረቕ” እንተዝብልዎ ክንደይ መምሓረሎምን መመልከዓሎምን። እዚ ከባህል እንከሎ ውሽጣዊ ጉዳዩ ግቡእ ቆላሕታ ንክረክብ ናይቲ ኣብ ጭቆና ተገብዳን ኣብ ራህዋ ተጠቃምን ዝኸውን ህዝቢ ኤርትራ መተካእታ ዘየብሉ ሓላፍነት ምጂኑ ኣይዝንጋዕን።

ምናልባት ደኣ ሓንሳብ ዓይንኻ ብጨው ተሓጺብካ ጥልመት ምስ ጀመርካ ይስበለካ እዩ እምበር፡ ኣቶ ኢሳይያስ ምስዞም ካብዚ ቀረባ ግዜ ጀሚሩ ምስኣቶም ዝውዕል ዘሎ

መራሕቲ ሃገራት ክዛረብ እንከሎ፡ ሕገመንግስቲ፡ ልዕልና ፍትሒ፡ መስርሕ ምርጫ፡ ናይ ኣረኣእያ ብዙሓነት፡ ናይ እምነትን ሓሳብካ ምግላጽን ናጽነት፡ ዝምድና ሓገግቲ፡ ፈጻምትን ፈረድትን ኣካላት መንግስቲ ... ወዘተ ዝብሉ ቃላት ክለዓሉ እንከለዉስ ኣይስከፍንዶ። ብግምትና ምናልባት ደኣ እቶም ከምዚ ዓይነት ዕላል ዘምጽኡ ኣካላት ካብ ፈቓድ ህዝቦም ወጺኦም ናብቲ ናቱ መላኺ ስልቲ ክመጹ ይሕንክር ይኸውን እምበር፡ ናይ ህዝብኻ ድምጺ ቀሪብካ ብምስማዕን ተሳትፎ ህዝቢ ብምውሓስን ቅንኢ ይሓድሮ ኢልካ እትጽበዮ ኣይኮነን። ምክንያቱ ሓንሳብን ንሓዋሩን ካብቲ ብንጹር ፖሊሲ ክትመርሕን ክትምራሕን ዝብል ቅኒት ወጺኡ፡ ኣብቲ ብሓይሊ እንዳዳነኻ ኣብ ስልጣን ምንባር ዝብል ዓመጽኛን ሓደገኛን ባሕሪ ስለ ዝጠሓለ።

ስልፊ ዲሞክራሲ ህዝቢ ኤርትራ (ሰዲህኤ) ኣብዚ ንርከበሉ ዘለና መዋእል ንኣገዳስነት ኩለ-መዳያዊ ዞባውን ዓለማውን ምትሕብባርን ምትሕግጋዝን ግቡእ ቆላሕታ ሂቡ ከም ዝቃለሰሉ በቲ ካብ ፖለቲካዊ መደብ ዕዮኡ ተወሲዱ ኣብ መእተዊጊ ጽሑፍ ሰፊሩ ዘሎ ንኡስ ዓንቀጽ ምርዳእ ይከኣል። እዚ ክብል እንከሎ ግና ከምዚ ህግደፍ መሪጽዎ ዘሎ ኤርትራዊ ጉዳይ ደፊንካ ዘይኮነ፡ ኣብ ድሌትን ናጻ ተሳትፎን ህዝቢ ኤርትራ ዝተሰረተ ክኸውንዩ ዝቃለስ። ካብዚ ሓሊፉ ኣብዚ እዋንዚ ብኣቶ ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ዝካየድ ዘሎ ዞባዊ መስርሕ መሰረታዊ ሕቶ ህዝቢ ኤርትራ ቀቢርካ ደገደገ ንምምዕዳው ዝዓለመ መዳህለሊ ምጃኑ ስለ ዝርዳእ፡ ህዝቢ ኤርትራ ክርደኦን ክቃለሶን ከም ወትሩ ይጽውዕ።